

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

«Схвалено»

**Вченою радою Інституту
вищої освіти НАПН України
від 12 лютого 2018 протокол № 2**

О.Г. Ярошенко

«Затверджено»

**директор Інституту
вищої освіти НАПН України
С.А. Калашнікова
14 лютого 2018 р**

**ПРОГРАМА ПРАКТИКИ ВИКЛАДАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(для освітньо-наукової програми
«Політика і лідерство у вищій освіті»)**

Мета практики викладання в закладах вищої освіти (ЗВО): розвиток у аспірантів наступних компетентностей:

- Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання з освітніх, педагогічних наук.
- Володіння сучасними методами викладання та навчання.
- Здатність вільно спілкуватися українською мовою у діалоговому режимі з науковою спільнотою та широкою громадськістю.

Результати навчання:

- Знати та розуміти основні концепції (теорії), підходи, закономірності, принципи політики, лідерства, врядування, управління та адміністрування у вищій освіті, моделі розвитку вищої освіти.
- Знати та використовувати сучасну термінологію у сфері вищої освіти.
- Знати, розуміти і застосовувати міжнародні, європейські та національні стратегічні документи щодо розвитку вищої освіти.
- Знати, розуміти та застосовувати сучасні методи, методики, технології оцінювання, викладання і навчання.
- Знати сучасні інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та вміти їх застосовувати у освітньому процесі.
- Розробляти та запроваджувати інноваційні методи, методики, технології викладання та навчання.
- Знати та застосовувати норми культури мовлення при спілкуванні українською мовою у діалоговому режимі.
- Презентувати результати дослідження (усно та письмово) як для фахівців, так і для широкої громадськості.
- Аргументувати наукові положення зрозуміло та доступно як для фахівців, так і для широкої громадськості.

Зміст практики викладання в закладах вищої освіти

— Ознайомлення з нормативними документами кафедри (накази, навчальні програми, навчальне навантаження кафедри, перспективний план розвитку кафедри, звіти кафедри за навчальний рік, за на навчальні плани, плани наукової, виховної, профорієнтаційної роботи).

— Ознайомлення з індивідуальними планами науково-педагогічних працівників кафедри, їх навчальним навантаженням та журналом виконання навчального навантаження, розкладом занять, системою оцінювання та обліку навчальних досягнень студентів.

- Розроблення індивідуального плану проходження практики.
- Підготування опису змістового модуля навчального заняття.
- Проведення навчального заняття.
- Відвідування та психолого-педагогічний аналіз навчальних занять колег-аспірантів.
- Ознайомлення із методиками проведення навчальних занять.
- Участь в обговоренні навчальних занять (оцінювання).

Схема психолого-педагогічного аналізу та оцінювання навчального заняття

1. Організаційна складова заняття.

- ✓ Мета і завдання модуля.
- ✓ Наявність сучасних наукових джерел у списку рекомендованих джерел.
- ✓ Наявність обладнання на занятті, доцільність та ефективність його використання.
- ✓ Оптимальність розподілу часу між різними частинами заняття.

2. Зміст навчального заняття:

- ✓ Науковість, актуальність, професійна спрямованість матеріалу.
- ✓ На якому змісті (поняттях, ідеях, положеннях, фактах) робився головний акцент заняття й чому.
- ✓ Висунення проблеми, професійна спрямованість матеріалу заняття.
- ✓ Виокремлення головних питань, пов'язаних з науковим дослідженням викладача тощо.

3. Діяльність викладача під час заняття.

- ✓ Стиль проведення заняття активна взаємодія з постановкою гострих проблем, з дискусією або млявий, який не викликає інтересу тощо).
- ✓ Уміння починати та підтримувати дискусію, конструктивний аналіз усіх відповідей студентів, поведінка самого викладача.
- ✓ Підтримка сприятливої психологічної атмосфери спілкування. Реалізація впливу особистості викладача.
- ✓ Наявність продуманих запасних методичних "ходів" на випадок непередбачуваних ситуацій.
- ✓ Оцінювання відповідей студентів (ступінь об'єктивності), реакція студентів на коментар.
- ✓ Впевненість чи невпевненість у діях викладача.

3. Діяльність студентів під час заняття.

- ✓ Рівень активності та працездатності студентів упродовж заняття.
- ✓ Висунення нових ідей, гіпотез або ж нестандартних підходів до вирішення проблеми.
- ✓ Психологічний мікроклімат у групі на занятті.

5. Співпраця (комунікація) зі студентами.

- ✓ Інтерактивна комунікація з учасниками заняття.
- ✓ Співпраця з учасниками заняття.
- ✓ Взаємодія з групою (охоплює всіх чи окремих студентів).
- ✓ Взаємовідносини між викладачем та студентами (поважні, урівноважені, в міру вимогливі чи байдужі, толерантні).

6. Підведення підсумків викладачем.

- ✓ Висновки (доказові, переконливі, неістотні, не містять у собі теоретичних узагальнень тощо).

7. Загальне особисте враження від заняття.

- ✓ Сильні та слабкі сторони заняття.
- ✓ Досягнення поставленої мети
- ✓ Побажання щодо удосконалення заняття тощо.

Опис змістового компонента

Навчальна дисципліна	
Дата проведення	
Місце проведення	
Курс/група	
Тема заняття	
Мета заняття <i>навчальна</i> <i>розвиваюча</i> <i>виховна</i>	
Тип заняття	
Базові поняття	
Список рекомендованих джерел	

Зміст та хід заняття

№ з/п	Основні етапи та зміст заняття	Методи та форми роботи	Забезпечення заняття та засоби навчання
I	Організаційний етап		
II	Мотиваційний етап		
III	Основний етап		
IV	Підсумковий етап		

Оцінювання результатів навчання

Оцінювання та підсумки практики викладання у ЗВО

Підсумкова оцінка за педагогічну (асистентську) практику має інтегрований характер і формується із врахуванням :

- ✓ оцінки за проведення занять,
- ✓ своєчасної підготовки індивідуального плану,
- ✓ наявності протоколів обговорення заняття,
- ✓ наявності плану-конспекту проведеного заняття,
- ✓ оформлення документації,

Оцінювання педагогічної практики здійснюється за 100-бальною шкалою:

Види робіт і шкала оцінювання педагогічної (асистентської) практики :

Вид роботи	Кількість робіт	Всього (максимальна оцінка в балах)
Підготовка індивідуального плану	1	5
Оцінювання (оціночний лист) та обговорення відвідуваного (проведеного) заняття	1	10
Опис модуля (структурно-логічна схема) розробленого заняття	1	20
Проведення навчального (практичного) заняття	1	45
Оформлення документації та її своєчасна здача (звіт)	1	10
Підсумкова звітна конференція	1	10
Всього	6	100

Звітна документація асистента-практиканта

1. Титульна сторінка (Додаток А).
2. Індивідуальний план педагогічної практики, підписаний аспірантом і керівником практики (Додаток Б).
3. Опис модуля (структурно-логічна схема) проведеного заняття
4. Протокол обговорення навчального заняття, проведеного аспірантом (оціночний лист відвідуваного заняття).
5. Звіт про виконання індивідуального плану практики (Додаток В).

Загальний контроль за проходженням практики здійснює завідувач відділу науково-організаційної та кадрової роботи Інституту.

Титульний аркуш

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Звітна документація
про проходження практики викладання у ЗВО**

аспірант

П.І.П. _____

Київ – 2018

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

№ п/п	Дата	Зміст роботи	Відмітка про виконання	Підпис керівника практики

ЗВІТ
про проходження педагогічної (асистентської) практики
(П.І.Б.)

В період _____ з _____ по _____ я проходив (ла) педагогічну практику на
(кафедрі) _____

Керівник практики

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, П.І.Б.)

За період практики я виконував (ла) такі види робіт:

а) Пасивна педагогічна практика:

№ № п/п	Тема заняття, що відвідав практикант	П.І.Б. аспіранта, що пров. заняття	Група, курс	Дата проведен- ня	Підпис керівника
1					

- Оціночний лист відвідуваного заняття (за запропонованою схемою)

б) Активна педагогічна практика:

Тема проведеного заняття	Дата проведення	Група, курс	К-ість балів	Підпис керівника
1				

- Пропозиції, зауваження щодо організації і проходження педагогічної практики.

Дата _____ Підпис аспіранта

_____ Підпис керівника практики